

Børneforsorg.

Aarsberetninger fra danske Opdragelsesanstalter.

- Statsopdragelsesanstalten Braaskovgaard. Beretning for Tidsrummet $\frac{1}{4}$ 1912 til $\frac{31}{3}$ 1914.
6te Beretning om Statsopdragelsesanstalten Vejstrup Pige-hjem 19¹³/₁₁.
Flakkebjerg Institut. Illustreret Aarsberetning for April 1912—1914.
50de Beretning for Opdragelsesanstalterne paa Flakkebjerg og Landerupgaard for 1. April 1912—31. Marts 1914.
Opdragelsesanstalten Himmelbjærggaarden. Aarsberetning for 1913—14.
Aarsberetning 1913—1914 fra den selvejende Institution Opdragelsesanstalten »Godhavn«.

Statsopdragelsesanstalten Braaskovgaard ud-giver nu Toaars Beretninger; men den Fordel, som derved skulde opnaas — at et mere samlet Overblik muliggjordes ved det noget længere Tidsrum, Beretningen omfatter — udnyttes desværre ikke tilstrækkelig, idet den statistiske og skematiske Del af Meddelelserne gives for hvert af Aarene, saa at det overlades til Læseren selv at foretage den fornødne Sammenarbejden.

Paa Braaskovgaard, der før Indretningen af den lukkede Afdeling var beregnet til 50 Elever, var i Toaaret Gennemsnitsalderen ved Ankomsten $16\frac{1}{2}$ Aar (ifølge Børneloven er 15 Aar Minimum). Af de i Løbet af Toaaret anbragte (55) havde langt de fleste forud gjort sig skyldig i Forbrydelser, oftest af ret alvorlig Beskaffenhed; ialt havde kun 8 ikke været under Tiltale; af de øvrige var de fleste (36) efter retslig Undersøgelse ved Justitsministeriets Resolution blevne fritagne for Tiltalen (Midlertidig Straffelov

1. April 1911 § 15), 8 var dømte og havde udstået Straffen, 3 var dømte, men betinget benaadede. 12 af Eleverne blev overførte fra andre Opdragelsesanstalter. Ved Elevernes Oplæring under Opholdet var bl. a. følgende Haandværk repræsenterede: Snedker, Smed, Maler, Murer, Bager, Slagter, Kok, Gartner. Af de i Toaaret udgaaede 53 Elever anbragtes 24 ved disse og enkelte andre Haandværk; en enkelt nåede så vidt som til Seminarist.

De 93 Elever, der ialt var udgaaede inden d. 1. April 1914 (Anstalten toges først i Brug i Slutningen af 1908), har Forstanderen efter indhentede Oplysninger om deres senere Færd karakteriseret saaledes: 41 er bleven hæderlige og selvhjulpne Borgere; 18 er bleven hæderlige Mennesker i den Forstand, at de ikke senere har været i Konflikt med Loven, men de er ustadige og arbejder sjældent ved de Fag, hvori Anstalten oplærte dem, hvorimod de tager Plads som Bude eller Bykarle eller gaar til Søs; 18 udgik af Forsorg efter at have maattet dømmes og udstaa Straf for alvorlige Forbrydelser begaaede under Anstaltsopholdet eller under Rømning fra Anstalten; 6, der ved Udskrivningen belednedes som flinke og dygtige, begik senere ny Forbrydelser og blev straffede, 8 viste sig i Virkeligheden at være aandssvage og overgik ved Udskrivningen til Aandsvageforsorg, 1 rømte fra Anstalten til Udlandet og 1 udgik som uimodtagelig for Opdragelse, men har dog senere klaret sig.

En alvorlig Ildebrand, der overgik Anstaltens Avlsbygninger d. 28. Marts 1913, viste sig heldigvis ikke at være paasat, men at skyldes en Kortslutning.

Ved Beretningens Afslutning stod »den lukkede Afdeling« færdig til at tages i Brug; om denne og de Forhold, der fremskyndede Bevillingen til den, kan henvises til Overinspektør, Overretsassessor Bruns Afhandling i dette Tidsskrifts 2den Aargang (1914) S. 18—26.

Statens Opdragelsesanstalt for Piger, Vejstrup Pige-hjem, er bestemt for 25 Piger og er — ligesom Braaskovgaard — praktisk talt altid fuldt belagt. I Beretningsaaret 19^{13/14} har Afgangen været 14, Tilgangen 13. Naar for de unge Mænds Vedkommende Aarsagen til Anbringelsen paa Statsopdragelsesanstalten hovedsagelig er begaaede Forbrydelser, er for Pigerne Usædeligheden den næsten lige saa stærkt dominerende Aarsag. I de fleste Tilfælde synes

denne Aarsag at skyldes en Blanding af Flygtighed og ringe Intelligens. Pigerne beskæftiges skiftevis i Hold med alt husligt Arbejde, med Strikning, Lapning, Skræddersyning og Linnedsyning, samt med noget Have- og Markarbejde, og iøvrigt med alt i en Landhusholdning forefaldende Arbejde. Beretningen gennemgaar enkeltvis (uden Navns Nævnelser) de i Aarets Løb udskrevne Piger og de mer eller mindre gunstige Resultater, der er opnaaet med dem. Hjemmet har hidtil nydt den Fordel næsten ganske at undgaa Skiften af det i det hele dygtige Personale, der knyttedes til det ved dets Oprettelse. For en enkelt tidligere udskreven Pige, der siden havde været 1½ Aar i Gartnerlære, og som i sin Tid ved sin Optagelse havde været endog sjældent langt nede i sædelig Henseende, blev der som en Paaskønnelse af den Energi, hvormed hun havde arbejdet sig op, gjort Udveje til et længere Højskoleophold.

Beretningen fra Flakkebjerg Institut indeholder en Række Bemærkninger af almindeligere Karakter af Forstanderen, cand. theol. Ludvig Beck. Det Toaar, Beretningen omfatter, betegnes nærmest som en Standsningstid, væsentligst fordi det Arbejde ikke er ført videre, der blev gjort af Børnelovsudvalget (∅: den Kommission, der i Foråret 1910 nedsattes til Revision af Børneloven). Kun ét væsentligt Fremskridt er at notere: Oprettelsen af den lukkede Afdeling ved Braaskovgaard. Men der kan efter Forstanderens Mening endnu intet siges om, hvor langt der kan naas ad Forsorgens Vej, saa længe Arbejdet skal gøres under saa smaa og tillukkede Kaar, som der endnu bydes*).

I en særlig Grad ser Forstanderen sit Arbejde hæmmet ved Elevernes Udgaan af Værgeraadsforsorgen i 18-Aars Alderen netop paa et Tidspunkt i den enkeltes Liv, der belegner en af de vanskeligste Overgange.

Instituttet, der er beregnet paa 60 Elever, har netop i Toaaret modtaget et saadant Antal (deraf 56 Værgeraadsbørn). Antallet af udskrevne er 47, hvoraf 28 er endeligt

*) Det kan i denne Forbindelse her anføres, at det med Sikkerhed kan forventes, at der paa Finansloven for 1916/16 vil blive givet bl. a. en stor Bevilling, der muliggør en Ombygning og Udvidelse af Flakkebjerg, som nok skal sætte sig gode Spor i den nærmeste Fremtid. Lignende større Bevillinger til forskellige andre Anstalter er ogsaa tidligere givne uden Karrighed.

og 19 foreløbigt udskrevne. Gennemsnitsalderen ved Anbringelsen har været c. $15\frac{1}{2}$ Aar (i de tvende sidst forudgaaende Toaar henholdsvis c. 15 og c. $15\frac{1}{3}$ Aar).

Af de anbragte 60 Elever var 30 fra København og Frederiksberg, 11 fra større Købstæder, 8 fra mindre Købstæder og kun 11 fra Landkommuner. Overfor en saadan Tilgang af Byungdom fremhæves med Rette Nødvendigheden af, at der paa Flakkebjerg, som ved Forstanderens Tiltræden udelukkende var beregnet paa Landbrug — som tilmed skulde oparbejdes efter aarelang Forsømmelse — tillige skabtes Værksteder og Forbindelse med Haandværkere. Der findes nu paa Flakkebjerg Skomager- og Snedkerværksted, og en Del Elever er i Lære blandt den nærmeste Omegns Haandværkere i andre Fag; nogle Elever er ogsaa i Gartnerlære paa selve Institutet. Foruden den Opmuntring, der ligger i Valget af et for den enkeltes Evner tilpasset Arbejde, søges det Moment af Glæde, som Opdragelsen ikke kan undvære, tilvejebragt gennem et af Elever dannet Musikkorps, gennem en rigt udviklet Sport og gennem aarlige Sommerudflugter (i de sidste to Aar til Møen og til Svendborg og Taasinge). Derimod har den Elevforening »Flakkebjergs Fremtid«, som for nogle Aar siden dannedes, til Dels ogsaa med Tilslutning udefra, og som udgav sit eget Maanedssblad, atter maattet opgives; »det er svært at danne Samfund mellem en Skare som den, der mødes her, og som baade efter deres Alder og ved deres Fortid er vante til kun at tænke på sig selv,« siger Forstanderen, der netop havde omfattet denne Forening med særlig Varme. — Oplysninger, som Forstanderen har indhentet om udgaaede Elever, viser, at de i Tiden fra d. $\frac{1}{11}$ 1907 til d. $\frac{31}{3}$ 1912 udgaaede 81 Elever fordeler sig i følgende Rubriker: 23 meget god, 27 ret god, 18 ringe, 9 slet, 3 døde, 1 ukendt.

Skolehjemmet Landerupgaard, der med Flakkebjerg har fælles Overbestyrelse, som i Foraaret 1914 blev omorganiseret, hører til de saakaldte »mildere« Opdragelsesanstalter, og Eleverne er her ved Anbringelsen alle ukonfirmerede (som Regel mellem 10 og 12 Aar). Den kortfattede Beretning præges af Forstanderskiftet ved Søgaard Andersens altfor tidlige Død, men Arbejdet er væsenlig fortsat i det Spor, han havde begyndt. Skoleinddelingen i 3 Klasser søges nu ogsaa gennemført udenfor Skoletiden,

saaledes at dog hele Flokken samles ved Morgen- og Aftenandagten, ved Maaltiderne og — ikke mindst — i Forbundet L. D. F. (o: Landerupgaards Dreng-Forbund), hvis Grundtanke er »at faa Drengene til selv at være med, faa dem til at føle deres Ansvar og selv tage Kræfterne i Brug for at naa fremad, faa dem til at føle sig som gode Kammerater«. Hele Skolehjemmets c. 5 Tdr. Land store Køkkenhave er forpagtet af dette Forbund.

Af Beretninger fra andre Opdragelsesanstalter kan nævnes Himmelbjærggaardens og Godhavns (begge for Aaret 19^{13/14}). Himmelbjærggaarden er den største af de danske Opdragelsesanstalter, beregnet til 120 Dreng, der ved Anbringelsen hører omtrent til samme Aldersklasse som Landerupgaards Tilgang (snarest dog lidt yngre). De fordeles i tre forskellige Hjem efter Alder og Udvikling; de forskellige Afdelinger kommer dog sammen i Skolen og ved legemligt Arbejde. Ejendommeligt for denne Anstalt er om Sommeren Arbejdet i Anstaltens Torvemose, hvor Arbejdet gaar med Lyst for Drengene. Aarets Tilgang udgjorde 32, Afgangen 34. Af de i Aarets Løb optagne var 14 fra København, 7 fra Købstæderne og 11 fra Landet; 29 var ved Optagelsen mellem 8 og 12 Aar, 1 var kun 7 Aar og 2 13 Aar. Af de udgaaede 34 Elever kom 22 i Tjeneste paa Landet, 10 i Haandværkslære og 1 i Købmandsklære, medens 1 maatte oversendes til en »strængere« Opdragelsesanstalt.

Beretningen for Opdragelsesanstalten Godhavn er den første, der aflægges af den ny Forstander (Bonnevie); den omtaler de lidt urolige Forhold, der var skabt ved det forudgaaende Interregnum, men som dog ikke fik saadant Raaderum, at de kunde egenlig præge Aarets Arbejde. Anstalten, der er beregnet til 56 Elever, hører til de »strængere«, men modtager gennemgaaende de yngste af dem, der bestemmes til saadanne. Af de i Aarets Løb optagne 37 var Hovedparten (22) 14 Aar gamle, 6 under og 4 over denne Alder, medens 5 var udgaaede Elever i 16-17 Aars Alderen, der midlertidig maatte tages tilbage paa Grund af slet Forhold. Beretningen slaar til Lyd for, at der ved Siden af Landbruget ogsaa paa denne Anstalt med Elever i 15-16 Aars Alderen bør skabes en faglig Undervisning, der kan danne et Grundlag for deres Fremtid,

der ikke egner sig for Landbruget. — Denne saavel som de øvrige Beretninger er ledsaget af fornøjelige Billeder fra Elevernes Færden inde og ude til Aarets forskellige Tider.

Ved Siden af de Udtalelser som hver enkelt Forstander har paa Hjærte, vilde det være heldigt, om alle Beretningerne indeholdt mere ensartet bearbejdede statistiske Oplysninger navnlig om Eleverne, hvorved en alsidigere Sammenligning og en sikrere Bedømmelse af det hele Arbejde vilde blive mulig.

E. O.